

Hægt minni og munnleg frásögn

Leiðbeiningar fyrir skóla og kennara

Við lifum á tímum djúpstæðra mótsagna. Þó að heimur okkar fari hraðar og minnki í gegnum ofurhröð stafræn net, einkennist hann einnig af vaxandi félags- og efnahagslegum ójöfnuði. Við stöndum frammi fyrir veiruheimsfaröldrum, hraðri útrýmingu tegunda, aukinni sjálfvirkni í vinnu, skyndilausnum fyrir geðheilbrigði, pólitískum sviptingum og tilfærslum á viðteknum sannindum.

Þetta Slow Memory verkefni fjallar um þörfina fyrir að skilja hvernig samfélög horfast í augu við fortíð sína til að glíma við umhverfislegar, efnahagslegar og félagslegar breytingar sem stafa af skyndilegum atburðum og hægfara og smáum umbreytingum. Það hefur greint munnlega frásögn sem lykil fræðilega nálgun til að rannsaka slíkar breytingar.

Munnleg frásögn er þegar við skráum minningar einhvers til að komast að fortíð þeirra. Flest erum við ekki í sögubókum og höfum ekki látið gera heimildarmyndir um okkur, en við getum munað bæði atburði og þætti daglegs lífs sem við gætum tekið sem sjálfstöðum hlut. Við getum öll hugleitt hvernig hlutirnir hafa breyst á lífsleiðinni.

Hver er tengsl munnlegrar frásagnar og hæglæti? Munnleg frásögn er í eðli sínu hæg – það tekur tíma að finna fólk, byggja upp samband, taka viðtöl, skrifa upp og finna út hvað þú ætlar að gera við gögnin þín. Það gerir þér kleift að komast í burtu frá „hápunktum“, ríkjandi frásögnum og röddum sem venjulega eru skráðar. Munnleg frásögn veitir svigrúm til að fanga frásagnir sem eru ekki ofan frá og niður heldur neðan að – þar á meðal þætti hversdagsleika og þess sem er venjulegt. Það bregst við markmiðum hægs minnis - það gefur raddlausum rödd. Allir geta sagt sína sögu.

Hvað viltu vita og hver getur sagt þér það?

Þú getur spurt um ákveðna atburði í lífi þeirra, eða almennari efni eins og breytingar á fjölskyldulífi þeirra eða hvernig afiðnvæðing breytti atvinnulífinu í gegnum árin. Þú gætir viljað hugsa um loftslagsbreytingar, svo þú gætir spurt: *Hefur þú upplifað loftslagsbreytingar á lífsleiðinni? Hverjar hafa þessar breytingar verið fyrir þig? eða Geturðu þú lýst vetrinum frá barnæsku þinni? Er hann öðruvísi en veturinn sem þú upplifir í dag? Ef já, hvernig?*

Hver getur sagt þér það sem þú vilt vita? Búðu til lista. Ertu að hugsa um ákveðið fólk eða vilt þú blöndu af konum, körlum, bakgrunni og aldri?

Gefðu þér tíma (það er hægt ferli) og hugsaðu um hversu marga aðila þú vilt hljóðrita. Atriði sem þarf að hugsa um frá upphafi eru:

- Ertu með hljóðlát rými sem er aðgengilegt öllum til að framkvæma hljóðritanirnar? Hvenær eru allir tiltækir til að gera þetta?

- Hvernig ætlarðu að útskýra hvað þú vilt gera fyrir fólkinu sem þú vilt hljóðrita? Munu þeir vita hvers vegna þú vilt taka þau upp og hvað þú ætlar að gera við hljóðritunina?
- Gakktu úr skugga um að allir séu sáttir við að skrifa undir samþykkiseyðublað í lok hljóðritunarinnar (sjá dæmi í lok þessa handbókar).

Þú getur sett allt þetta á upplýsingablað sem þú getur sent fólki þegar þú hefur samband við það (sjá dæmi aftast í þessari handbók).

Munnleg frásögn gerir þér kleift að hægja á nálgun þinni til að kalla fram gleymdar frásagnir. Hvernig er það í samanburði við aðrar leiðir til að rannsaka fortíðina sem notast við skjöl, ljósmyndir eða gripi? Hvaða vandamál heldurðu að séu við notkun munnlegrar frásagnar?

Hvernig munum við það liðna?

Segjum að við viljum komast að lengra ferli, til dæmis hvernig loftslagsbreytingar hafa haft áhrif á fólk undanfarin 50 ár, eða hvernig áhrif mismununar hafa komið fram í gegnum kynslóðir eða hvernig tæknin hefur breyst á lífsleiðinni. Í öllum þessum tilfellum munum við biðja fólk um að muna eftir hlutum frá því fyrir mörgum árum og yfir langan tíma - munnleg frásögn gerir þér kleift að gera þetta.

Flest okkar eigum erfitt með að muna dagsetningar (nema þær séu mikilvægar), en við munum öll sum atriði betur en önnur.

- Við höfum tilhneigingu til að muna eftir hlutum sem annað hvort höfðu áhrif á þeim tíma eða sem nú er talið mikilvægt þegar litið er til baka.
- Við höfum tilhneigingu til að muna eftir hlutum sem voru óvenjulegir, mjög sérstakir eða höfðu áhrif á okkur.
- Við höfum tilhneigingu til að muna eftir hlutum sem við höfum talað um í gegnum árin.
- Við munum kannski líka eftir smáatriðunum sem hjálpa okkur að fylla í heildarmyndina.

Við getum stundum hjálpað til við að laða fram minningar fólks með því að biðja um að sjá myndir, hluti, pappíra eða eitthvað sem hjálpar fólki að muna. Þetta getur líka hjálpað fólki að slappa af á meðan það segir ævisögur sínar.

Þegar reynt er að fletta í gegnum minningar um fortíðina, hafðu í huga helstu augnablik lífsins eins og bernskuna, að hætta í skóla, byrja að vinna, eignast fjölskyldu, kaupa hús, þegar börnin fara að heiman og að fara á eftirlaun.

Ef þú hefur áhuga á því hvernig hugsanir og skoðanir fólks hafa breyst á löngum tíma geturðu spurt fólk hvað það hugsaði eða fannst á þeim tíma og síðan hvað því finnst um það núna.

Undirbúningur

Gerðu nokkrar rannsóknir á viðfangsefnunum sem þú vilt spyrja fólk um þannig að þú vitir almennt hvað viðmælendurnir eru að tala um.

Hugsaðu um almenn efni sem þú vilt biðja þá um að tala um og nokkrar sérstakar spurningar sem þú vilt spyrja.

Siðfræðileg og lagaleg atriði

Þó að flestir hafi gaman af því að tala um fortíðina er hugsanlegt að þeir komist í uppnám þegar þeir rifja upp ákveðið fólk eða atburði. Ef viðfangsefnið er af því tagi sem nær yfir erfiðar minningar skaltu íhuga hvernig á að undirbúa nemendur og viðmælendur fyrir hljóðritunina. Vertu með það á hreinu að enginn þarf að tala um neitt sem hann ekki vill og hugleiddu hvað hentar aldurshópi nemandans.

Þótt lög og verklagsreglur varðandi samþykki séu mismunandi um allan heim, ættir þú að stefna að því að útskýra allt fyrirfram fyrir hverjum viðmælanda (upplýsingablað er gagnlegt fyrir þetta) og biðja viðkomandi um að skrifa undir samþykkiseyðublað sem gefur þér leyfi til að geyma og nota hljóðritunina. Hugmyndin um „upplýst samþykki“ er að fólk sé fullkomlega meðvitað um hvað þú ætlar að gera við hljóðritun þeirra áður en það gefur þér leyfi.

Til dæmis, í Bretlandi, þarftu að vera meðvitaður um gagnavernd og persónuverndarreglugerðir [þegar þær eru þýddar, settu inn reglugerð fyrir hvert land].

Þegar þú notar útdrætti úr hljóðritunum þínum á almannafæri skaltu gæta þess að afhjúpa ekki persónulegar upplýsingar um viðmælanda eða annað fólk.

Efnisleiðbeiningar

Hugsaðu strax í upphafi um að hægja á samtalinu, stefndu að einhverju eins og þessu sem byrjun:

1. Gefðu upp þitt eigið nafn, dagsetningu og hvað verkefnið heitir.
2. Biddu viðmælanda þinn að segja nafn sitt og allar upplýsingar sem gætu nýst þér eins og fæðingarár, fæðingarstaður o.s.frv.
3. Byrjaðu með fyrirsjáanlega spurningu, svo sem fjölskyldubakgrunn, til að hita fólk upp. Það hjálpar oft ef fólk byrjar á byrjuninni, eins og sögu, og heldur svo áfram.

Skráðu síðan efnin sem þú hefur áhuga á að spyrja um og allar sérstakar spurningar og eftirfylgni sem þú vilt ekki gleyma að spyrja um. Þú getur ekki gert lista yfir allar spurningar, svo notaðu þetta sem leiðbeiningar og vertu tilbúinn að hugsa um spurningar meðan á hljóðrituninni stendur.

Að lokum skaltu spyrja hvort það sé eitthvað annað sem viðmælandi þinn vill segja.

Að gera góða hljóðritun

Leitastu við að hljóðrita á þann hátt að þú getir heyrt vel allt sem viðmælandinn segir.

Sitja allir þægilega? Sittu ekki of nálægt eða of langt frá viðmælandanum. Borðbreidd er yfirleitt mátuleg.

Hefur þú staðsett hljóðnemann eins nálægt viðmælanda þínum og raunhæft er án þess að valda honum óþægindum?

Er einhver hávaði í herberginu sem hægt er að stjórna? Lokaðu til dæmis glugganum til að draga úr umferðarhávaða.

Slökktu á öllum farsímum í herberginu eða stilltu þá á „flugstillingu“. Verið meðvituð um tímann - enginn vill þurfa að flýta sér.

Að bera fram spurningarnar

Hafðu eitthvað til að skrifa með svo þú getir skrifað minnispunkta, gakktu þó úr skugga um að einbeita þér að viðmælanda þínum, þú getur hlustað á hljóðritunina aftur ef þörf krefur. Þetta er samtal þannig að þú skalt ekki eyða öllum tíma þínum í að skrifa minnispunkta.

Reyndu að tala ekki á meðan sá sem þú ert að hljóðrita talar (skrifaðu það niður ef þú hefur spurningu).

Helstu ráð — til að sýna að þú hlustar og hafir áhuga, sittu fyrir framan viðmælandann, notaðu augnsamband, kinkaðu kalli. Sýndu áhuga!

Hlustaðu á það sem fólk er að segja, lestu ekki bara spurningarnar af listanum. Ef það hljómar áhugavert skaltu biðja um frekari upplýsingar. Gefðu tíma eftir að einhver hefur lokið setningu, slík hlé eru oft þegar áhugaverðar upplýsingar gætu komið fram.

„Opnar“ spurningar byrja á hver, hvað, hvar, hvenær, hvers vegna og hvernig? „Segðu mér frá...“, „lýstu því“, „gefðu mér nokkur dæmi“, eru allt frábærar eftirfylgnisspurningar og þær hjálpa líka til við að hægja á ferlinu og veita rými fyrir ítarlegri svör.

Spyrðu til dæmis opinna spurninga sem kalla á lýsingar, athugasemdir, skoðanir. Notaðu opnar spurningar til að:

Kanna: geturðu sagt mér meira um það? Vegna hvers var það?

Leggið mat á: var þetta dæmigert? Hvað fannst þér um það á sínum tíma?

Fáðu tilfinningaleg viðbrögð: hvernig leið þér með það? Hvað finnst þér um það núna?

Spurðu í lokin hvort það sé eitthvað fleira sem viðmælandi þinn vill bæta við.

Eitthvað til að hugsa um — hvernig sýnum við fólki yfirleitt að við hlustum á það? Af hverju þarf þetta að vera öðruvísi í munnlegri söguskráningu?

Búnaður

Gerðu eins góðar hljóðritanir og þú getur með þeim búnaði sem þú hefur. Æfðu þig í hljóðritun með búnaðinum þínum til að tryggja að þú vitir hvað þú ert að gera.

Geturðu notað snjallsíma? Já, en ... það mun virka betur ef þú notar hljóðritunarapp eins og Voice Record Pro. Gakktu úr skugga um að þú hafir nóg af aukaminni og að rafhlaðan sé fullhlaðin. Settu símann í flugstillingu.

Best er að nota sérstaka hljóðritara sem framleiddur er af Zoom, Tascam, Olympus, Sony eða öðrum. Leitastu við að hljóðrita .wav-skrár á 44,1Khz 16bita eða hærri, sem er venjulega sjálfgefin stilling fyrir hvaða gott hljóðritunartæki sem er. Góð samantekt á þessu er á

heimasíðu Oral History Society (sjá ráðleggingaflipann á <https://www.ohs.org.uk/>).

Eftir hljóðritunina

Gakktu úr skugga um að þú hafir fengið öll skjölin undirrituð. Skrifaðu síðan samantekt yfir viðtalið. Jafnvel fljótleg, grunn samantekt á því sem hefur verið talað um er betri en ekkert.

02314/S, EM/141

EMOHA-safn

Viðmælandi: Anon

Fæddur: 1926

Starf: Arkitekt á eftirlaunum

Dagsetning viðtals: 13/11/2007

Staðsetning hljóðritunar	Samantekt viðtalskafla
Spor 1	Stutt yfirlit yfir eftirfarandi - fjölskyldu, her, tíma í Palestínu, arkitektaskóli, 1948. (Síminn í gangi)
Spor 2	Menntun
2.15	Fann vinnu í Bristol, sneri aftur til Leicester City Architects' Dept. árið 1951
4.45	Áhugi á byggingum. Fjölskyldusaga.
11.55	Foreldrum var sama þó að hann yrði áfram í skólanum, þeir hafa færst upp á félagslegan stiga.

Mynd 1: Dæmi um grunnsamantekt

Vinnsla hljóðs

Hvernig sem þú ferð að, þá þarftu líklega að vinna hljóðritanirnar frekar. Audacity er vinsæll, ókeypis hljóðvinnslutæki en önnur eru fáanlegir. Það eru fullt af námskeiðum á YouTube og vefsíðu Audacity.

Þó að hentugast sé að aðalskráin þín sé .wav-skrá, þá eru þessar skrár of stórar til almennrar notkunar, búðu þess vegna til .mp3-skrár fyrir vefinn eða aðra notkun. Skeið skulu vera sniðnar að áhorfendum þínum hvað varðar innihald og lengd.

Hvar ætlaðu að geyma allt?

Þú þarft að ganga úr skugga um að þú getir geymt viðtölin þín á öruggan hátt þar sem aðeins þú hefur aðgang. Ef þú ert ekki með skýjageymslu eða netgeymslu sem er afrituð skaltu nota tölvu, fartölvu eða flytjanlegan harðan disk til að geyma afrit af hljóðrituninum. Halaðu niður hljóðinu úr hljóðupptökutækinu þínu eins fljótt og auðið er eftir hljóðritunina. Búðu til að minnsta kosti eitt afrit og bættu við afritum af myndum eða skönnunum af hvaða pappírsefni sem er. Þú getur skoðað leiðbeiningar stofnana í þínu landi varðandi örugga geymslu gagna.

Notkun munnlegrar frásagnar

Ásamt augljósum ávinningi fyrir menntun geturðu líka notað munnlegar frásagnarpptökur til aðstoðar við ræður, fyrirlestra, hlaðvörp, blogg, bækur, vefsíður, hljóðferðir, fjölskyldusögu, fræðslu fyrir skóla, sýningar og túlkanir, endurminningarvinnu, leikhús, útvarp, hljóðklippimyndir, leiklist, dans, ljóð, stafrænar frásagnir, skapandi skrif, ljósmyndun og

listsköpun.

Nánari upplýsingar og tenglar

Á heimasíðu Oral History Society er að finna ítarlegar upplýsingar um alla þætti þess að stunda munnlega frásögn í skólum og með ungu fólki. Það nær yfir búnað, kostnað, lögmæti, siðferði og hefur tengla á dæmi um kennsluáætlanir, verkefni og myndskreytt hljóðskeið.

Tengill á aðalsíðuna: <https://www.ohs.org.uk/for-schools-main-page/>

Tengill á ráðleggingar varðandi siðfræðileg og lagaleg atriði: <https://www.ohs.org.uk/ethics-and-legalities-for-schools/>

Ábendingar um notkun munnlegra frásagna er að finna á YouTube á: https://youtu.be/fiyLiZb0Bm8?si=5HNBe9VBVgFuz_2d

Þessi hægi efniviður hefur verið búin til af East Midlands Oral History Archive við University of Leicester, fyrir verkefnið Slow Memory (<https://www.slowmemory.eu/>) í samvinnu við Prófessor Natalie Braber við Nottingham Trent University.

Byltingarkennt tungumál: Málvísindaleg vinnubrögð námusamfélaga sem menningararfleifð

Dæmi: Upplýsingablað

Þó að það nú sé nokkur aukinn áhugi á breytileika tungumála í East Midlands, hefur aldrei verið gerð samanburðarrannsókn á námuspjalli í Bretlandi. Kolanámuvinna (og annar framleiðsluáætlun) hefur alltaf verið mikilvæg fyrir efnahag landsins og það eru til sögur um kolagröft margar aldir aftur í tímann. Mörgum nánum var lokað á níunda áratugnum og með lokun á mörgum djúpnámum hafa mörg svæði orðið fyrir efnahagslegu tjóni af þeim sökum.

Tungumálið sem námumaður notaði í námunni var venjulega bundið við námuna og hann notaði þar orð sem hann notaði ekki heima. Notkun annars tungumáls í námunum lagði áherslu á og styrkti bræðralagið sem var meðal námumanna. Þetta verkefni mun taka saman orð námuverkamanna í Bretlandi og kanna hvernig orð geta verið svipuð og ólík á mismunandi svæðum. Það mun safna saman þessum orðum, bröndurum, sögum og söngvum sem eru að hverfa og hjálpa til við að vitna um ótrúlegan lífskraft mállýsku svæðisins.

Til að ná þessu markmiði ætlum við að:

- Taka saman safn af hljóðritunum frá námumönnum og fyrrverandi námumönnum til að rannsaka málnotkun þessara viðmælenda.
- Búðu til skriflega skrá yfir hljóðritanirnar sem mynda sýnishornið okkar, með tilheyrandi málvísindalegum athugasemdum fyrir rannsóknir á mállýskum og félagsmálfræði.

Hvert viðtal sem við tökum sem hluta af þessu verkefni **VERÐUR SKRÁÐ** og geymt á öruggan og ábyrgan hátt. Við munum biðja hvern sjálfboðaliða um að undirrita samþykkingu áður en hljóðritun er gerð, þar sem fram kemur að þeir séu ánægðir með hljóð- og/eða skriflega skráningu af viðtali sínu sem háskólinn geymir, í rannsóknarskygni og að viðeigandi hlutar séu afritað í ritum og/eða kynningum og á vefsíðum. Sumir þátttakendur geta einnig verið spurðir hvort þeir samþykki að tekin sé mynd af þeim sem hluti af verkefninu. Sjálfboðaliðum verður gefinn kostur á, þegar hljóðrituninni er lokið, að hlusta á viðtöl þeirra og leggja fram beiðnir um ritskoðun. Öllum sjálfboðaliðum er frjálst að hætta við rannsóknina hvenær sem er og án þess að þurfa að gefa upp ástæðu.

Fyrirhugað er að þessi vinna muni skila sér í útgáfu fræðilegra greina og kynningu í erindum á innlendum og erlendum ráðstefnum og gæti verið hluti af vefsíðum og öðrum samfélagsmiðlum. Ennfremur gætu hljóðritanirnar af viðtölum sem tekin eru í þessu verkefni bæst við vaxandi safn gagna sem British Library geymir, þar sem það verður aðgengilegt rannsakendum jafnt sem öðrum.

Ef þú hefur einhverjar spurningar, skaltu ekki hika við, að hvenær sem er, hafa samband við:

Prófessor Natalie Braber – natalie.braber@ntu.ac.uk

Dæmi um rannsóknarsamþykki

Byltingarkennt tungumál: Málvísindaleg vinnubrögð námusamfélaga sem menningararfleifð

Ég skil að þetta verkefni verður framkvæmt í samræmi við siðareglur um rannsóknir við Nottingham Trent University, sem hægt er að skoða á: [skrá vef tengil]

Efni sem safnað er sem hluta af þessari rannsókn verður geymt á öruggan hátt í samræmi við gagnaverndarlög frá 1998 (Data Protection Act 1998).

Ég hef lesið og skilið upplýsingablaðið sem ég fékk. Já Nei

Mér hefur verið gefinn kostur á að spyrja spurninga um verkefnið og þeim var svarað á fullnægjandi hátt. Já Nei

Ég geri mér grein fyrir því að ég get sagt mig úr rannsókninni hvenær sem er án þess að þurfa að gefa upp ástæðu. Já Nei

Ég samþykki að tilgreindar hljóðritanir megi nota í tilgangi þessarar rannsóknar. Já Nei

Ég samþykki að stutta hluta af tilgreindum hljóðritunum megi afrita og nota á fræðilegum ráðstefnum og útgáfum eða á vefsíðum. Já Nei

Ég samþykki að tilgreindar hljóðritanir megi skrá sem hluta af verkefninu og gætu birst í ritum eða á netinu. Já Nei

Nafn [PRENTAÐ]

Undirskrift

Dagsetning